

קונטרס

זכות ל"ג בעומר

א.

בני ובנותי היקרים! אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לכל מי שזוכה לבוא ביום ההלולא של התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי במרוז, כי אז הוא עומד ומחלק מתנות לכל אלו הבאים אליו, ואי אפשר להסביר את גדל השמחה שיש שם, למי שעדיין לא זכה להיות שם, כי מצד אחד, גדל התשוקה, הרצונות והכסופים וההשתוקקות לחזור אליו יתברך בשפיכת לב, שאדם שופך לבו שם כמים בדמעות שלישי, שבוכה ומבכה על ימיו שעברו כמו שעברו וכו', ומצד שני גדל השמחה והחדוה והנעם והזיו שזוכים להרגיש שם וכו', זה קשה להעביר לבני-

אדם. ולכן אשרי מי שזוכה לבוא בל"ג בעומר למרון, מקום גניזתו של התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי, שבפרוש התפאר ואמר (ספ"ה מה:): יכול אני לפטר את כל העולם כלו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה; ולכן כל מי שהוא קשה יום, ועוברים עליו צרות ויסורים, דינים ומכאובים, כדאי לו לבוא בל"ג בעומר אל מקום גניזתו של רבי שמעון בן יוחאי. וכבר אמרו צדיקים על מאמרם ז"ל (ברכות ט.): כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק; הינו כשיש לבר ישראל איזה דחק ולחץ, כדאי לבוא לרבי שמעון ולסמוך עליו. ואמר הצדיק הקדוש רבי אהרן מקארלין זי"ע: "מה הקדוש-ברוך-הוא לכל, אף רבי שמעון בן יוחאי לכל"; כי הצדיק הוא מתנה לכלל נשמות ישראל. וידוע הגלוי הנורא והנפלא שגלה רבנו ז"ל בגדלת התנא רבי שמעון בן יוחאי, אשר כבר הבטיח הקדוש-ברוך-הוא ואמר (דברים לא): "והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות, וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפיו זרעו", על אף שיעבר על עם ישראל רעות וצרות, עם כל זאת על-ידי רבי שמעון בן יוחאי נזכה להחזיק מעמד בגלותנו הארכה והמרה, כי סופי תבות של

כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ הֵם יוֹחֵאֵי, הֵינּוּ מִפִּי
 זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחֵאֵי, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן — לֹא תִשְׁתַּכַּח
 הַתּוֹרָה, אִפְלוּ בַּמַּצְבִּים הֵכִי קָשִׁים שָׂרָק יַעֲבְרוּ עַל
 עַם יִשְׂרָאֵל, זְכוּתוֹ תִּגַּן עַל כָּל הַדּוֹר. וְכֵן מְצִינּוּ
 בַּשָּׁעָה שֶׁהַתְּקַבְּצוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים
 לְמַצָּא עֲצָה, אִיךָ יוּכְלוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְהַתְּקִים בַּגְּלוּת
 הָאֲרָכָה וְהַמְּרָה, לֹא מְצָאוּ שׁוּם עֲצָה, אֲלָא אָמְרוּ
 שְׁעִתִּידָה תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל, מֵרַב הַצָּרוֹת
 וְהַתְּלָאוֹת וְהַיְסוּרִים הַמְּרִים שֶׁיַּעֲבְרוּ עַל עַם יִשְׂרָאֵל
 בַּגּוֹלָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שַׁבַּת קִלְח:): כְּשֶׁנִּכְנְסוּ
 רַבּוֹתֵינוּ לְכָרֶם בִּיבְנָה, אָמְרוּ: עֲתִידָה תּוֹרָה
 שֶׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר (עֲמוּס ח'): "הֲנֵה יָמִים
 בָּאִים נָאִם הַיּוֹי"ה אֱלֹקִים, וְהִשְׁלַכְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ, לֹא
 רָעַב לֶלֶחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם, כִּי אִם לִשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי
 הַיּוֹי"ה" וְכוּ'. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי, חַס
 וְשְׁלוֹם, שֶׁתִּשְׁתַּכַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים
 לֵא): "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ"; כִּי עַל-כֵּן אָמַר
 לָהֶם אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה דִּיקָא, כִּי סוֹפֵי תִבּוֹת שֶׁל כִּי
 לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ הוּא יוֹחֵאֵי, שְׁרַמְזוּ לָהֶם,
 שְׁעַל יָדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי הוּא
 יִשְׂאִיר וַיִּנְחִיל לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת סִפְרֵי הַזֹּהַר
 וְהַתְּקוּנִים, שְׁעַל יָדָם מִי שָׂרָק יַעֲסֹק בָּהֶם, יֵאִיר בּוֹ

אורו יתברך בגלוי רב ונפלא כזה, שלא תשתכח התורה והאמונה ממנו. וכמובא בזהר (נשא קכד): בהאי חבורא דאיהו ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא; ולכן אשרי מי שזוכה לבוא אל ציון המצינת של התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי במרון ביום ההלולא שלו, ומקבל על עצמו ללמד בכל יום קצת זהר ותקונים, שזה מאד מסגל לזכוך ולטהרת הנשמה, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קח), שלמוד הזהר מסגל מאד מאד, ועל ידו נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה הקדושה, כי הלשון בעצמה מעוררת ומושכת את האדם לעבודתו יתברך.

ב.

והנה מבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), אשר העקר הוא האמונה, וצריכים לחפש ולבקש בעצמו איפה הוא אוהו באמונה, כדי שלא יטעה את עצמו, ולהעלות האמונה מנפילה צריכים לחתר המים, שמהם גדלה האמונה, שהם העצות העמקות, כי צריכים לצעק מעמק הלב, כמו שכתוב (תהלים קל): "ממעמקים

קראתיך הוי"ה", שצריכים לצעק מעמקי לבבו, שיזכה לאמונה ברורה ומזככת, לידע ולהודיע ולהודע, אשר הוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה. וככל שאדם מחדיר בעצמו האמונה הפשוטה בו יתברך, על-ידי-זה נצול מכל הצרות. כי יש סובלי חלאים, שיש להם מכות מפלאות, והם סובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה, כמו שכתוב (דברים כח): "והפלא הוי"ה את מכותך מכות גדולות ונאמנות, וחלאים רעים ונאמנים", הינו ונאמנים דיקא, כי עקר מה שסובלים הוא רק מחמת חסרון האמונה, כי אם יש לאדם אמונה פשוטה בו יתברך, ויודע ועד אשר דבר גדול דבר קטן אינו נעשה מעצמו, כי אם בהשגחת המאציל העליון, אז הוא ינצל מכל צרותיו, ותהיה לו רפואה שלמה. ולכן כשנאבדת מהאדם האמונה הקדושה, אזי צריכים לצעק מן הלב, כמו שכתוב (איכה ב'): "צעק לבם אל הוי"ה", מעמקי דלבא, ועל-ידי-זה נשפעות עליו עצות איה להגיע לאמונה, כמו שכתוב (משלי ב'): "מים עמקים עצה בלב איש"; כי על-ידי שאדם צועק מעמקי לבבו אליו יתברך, נשפעים עליו מים חיים, עצות נפלאות איה לזכך את נשמתו, שירגיש

אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי
 מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי הַלְכוֹת, ראש חֹדֶשׁ, הַלְכָה ו', אוֹת
 ז'), כִּי אֲמוּנָה הוּא שְׂרֵשׁ הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי בְּשִׁבְלָה
 נִבְרָא הַכֹּל, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה הוּא סוּד הַמְּשַׁכֵּת
 רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, שְׁזָהוּ עֵקֶר
 הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל דָּבָר, שֶׁהַמְּשִׁיף רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ,
 כְּבִיכּוֹל, לְתוֹךְ צְמֻצוּם כְּזֶה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה
 דָּבָר זֶה מֵהַבְּרִיאָה. וְכֵן בְּכָל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, עֵקֶר
 מֵהַ שְׂמִיחָזִיק אֶת הַבְּרִיאָה, זֶה הָאֱלֻקוֹת שֶׁנִּמְשַׁכֵּת
 בְּפְרָטֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁנִּבְרָא, וְכֵן בְּכָל פְּרָט וּפְרָט
 מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, נִמְשָׁף בּוֹ רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ
 הַצְּמֻצוּם הַזֶּה שֶׁנִּבְרָא, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם הֵיטָה בּוֹ
 בְּרִיאָה מִיְחֻדָּת, שֶׁהוּא סוּד הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת
 אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּם כְּזֶה כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, עַד
 שֶׁבָּרָא דָּבָר זֶה שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְכֵן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
 וְהַכֹּל כְּדֵי שִׁיחֶיהָ נִמְשָׁף שֶׁפַּע לְכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּדֵי
 לְצַחֲצַח שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת כְּדֵי לְהַמְּשִׁיף הָעֲצוֹת
 הָעֵמֻקוֹת, כְּדֵי לְגַדֵּל הָאֲמוּנָה עַל-יְדֵי-זֶה, רַק בְּשִׁשֶּׁת
 יָמֵי בְּרֵאשִׁית הָיוּ הַכֹּל עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַעִילָא
 לְבַד. וְהָעֵקֶר הוּא כְּשֶׁבָא הָאָדָם לְעוֹלָם, שֶׁעֵקֶר גָּמַר
 וְתַקוּן כָּל הַבְּרִיאָה עַל יָדוֹ, כִּי הוּא צָרִיף לְעַסֵּק בְּזֶה
 לְגַמֵּר תַּקוּן כָּל דָּבָר, דְּהֵינּוּ לְהַמְּשִׁיף רוּחָנִיּוֹת

אַלְקוֹת לְכֹל דְּבַר עַל-יַדֵּי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, שְׁזַה
הָעֵקֶר כִּידוּעַ. עַל-כֵּן הָאָדָם הַשָּׁלֵם צָרִיךְ לְכוּן בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם כְּפִי הַבְּרִיאָה שֶׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּמוֹבֵן
בְּכַתְבִּים (עֵינַן בְּפָרִי עֵץ חַיִּים, שֶׁעַר הַנְּהַגַת הַלְמוּד בְּכוֹנַת
הַשְּׁבוּעַ מִהֶרַם"ע ז"ל), וְכִמוֹ שֶׁהָיוּ עוֹסְקִין אַנְשֵׁי
הַמַּעֲמָד בְּכָל שְׁבוּעַ בְּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית, וְקָרְאוּ בְּכָל
יוֹם הַבְּרִיאָה שֶׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל
(תַּעֲנִית כו.); כִּי צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם הַמְשַׁכַּת
רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כְּדֵי לְחַדֵּשׁ וּלְקַיֵּם
הַבְּרִיאָה שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, בְּסוּד אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא,
שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל. וְהָעֵקֶר כְּדֵי שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה
יִמְשִׁיךְ שִׁפְעַ וַיִּצְחָצַח הַנְּשָׁמָה, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַמְשִׁיךְ
עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּדֵי לְגַדֵּל הָאֲמוּנָה
עַל-יַדֵּי-זֶה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, וְעֵקֶר כָּל הָעֵקָרִים; כִּי
מִי שֶׁרוֹצֶה לָשִׁים לְבוֹ עַל דְּרָכָיו לְהַסְתַּכֵּל עַל
תְּכֵלִיתוֹ וְסוּפוֹ, וְסוּף כָּל סוּף מֵה שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה
עִמוֹ, הוּא יוֹדֵעַ וּמִבִּין שֶׁצָּרִיכִין בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עֲצוֹת
עֲמֻקּוֹת הַרְבֵּה לְהַנְצִיל מִמֶּה שֶׁצָּרִיךְ לְהַנְצִיל, כָּל אֶחָד
כְּפִי עֲנִינָיו שִׁיזְכֶּה לְעֵבֵר הַיּוֹם בְּשָׁלוֹם, כִּי יֵצְרוּ שֶׁל
אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין ל:), וְכִמָּה סְבוֹת
וְהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל הָאָדָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

וכמה וכמה עצות עמקות ותחבולות גדולות צריך
 בכל יום, שיזכה להנצל מהרוצחים והאורבים
 האכזריים, העומדים עליו בכל יום, שהם היצר
 הרע וחילותיו. וצריכין בכל יום לצעק הרבה
 הרבה ממעמקים, מעמק הלב מאד מאד, בסוד
 (תהלים קל): "ממעמקים קראתיך הוי"ה", מעמקי
 עמקים, מהשאול תחתית ומתחתיו שנפלתי לשם,
 גם משם צריכים לצעק אליו יתברך מכל הלב,
 בסוד (איכה ב'): "צעק לבם אל הוי"ה", עד שיזכה
 להמשיך עצות עמקות מהצדיק האמת, שהם סוד
 (משלי כ'): "מים עמקים עצה בלב איש", כדי
 שיזכה לידע לתת עצות לנפשו בכל דבר, באפן
 שיצליח הצלחה האמתית והנצחית. ועל זה צעק
 דוד המלך הרבה (תהלים יג): "עד אנה אשית עצות
 בנפשי", וכתיב (שם עג): "בעצתך תנחני", וכתיב
 (שם טז): "אברך את הוי"ה אשר יעצני". והכלל,
 שהאדם צריך לצעק הרבה אליו יתברך, שיזכה
 לנקות את עצמו מכל מיני כפירות ואפיקורסות של
 כל מיני ספקות ובלבולים שהיצר הרע מכניס בו,
 על-ידי עוונותיו המרבים. וכמו שאמר רבנו ז"ל
 (ספר-המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם
 מכניס כפירה באדם; ועל זה צריכים לצעק מעמק

הלב בכל יום אליו יתברך, שיזכה לאמונה ברוך ומזככת מאד מאד, עד שיהיה גלוי לפניו אמת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, אשר זו השמחה הכי גדולה, כשאדם זוכה שנתגלה אליו עצם עצמיות אלקותו יתברך, שמרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ועל-ידי-זה נתרפא מכל החלאים רעים, וזוכה להמתקת הדינים.

ג.

וזה בחינת גדל הצעקה מעמק הלב, שנוהגין בני ישראל הכשרים לצעק בשעת הספירה, כי הוא בחינת צעקת הלב ממעמקים, כדי שנוזכה להמשיך עצות עמקות, כדי שנוזכה לטהר על ידם מזהמתנו ומטמאתנו, כדי שנוזכה לקבל את התורה בשבועות, שהוא בחינת כלל כל העצות הקדושות. כי כלל התורה היא בחינת תרי"ג עטין דאורייתא, כמובא (זהר יתרו פב:), והעקר כדי שנוזכה על ידם לאמונה בשלמות, שהוא העקר, הינו כי על-ידי התורה הקדושה ומצוותיה, אנו ממשיכים על עצמנו מחין עלאין בהשגת אלקות, והמצוות

מכניסות אמונה פשוטה בו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קיט): "כָּל מְצוֹתֶיךָ אֱמוּנָה", וזה אשר דיקא בימי הספירה, שאז צועקים הרבה מעמקי הלב על תקון העצות, וסופרים את הימים כדי להגיע לחג השבועות, שהוא קבלת התורה, אז דיקא אנו שמחים בשמחת הלולת רבי שמעון בן יוחאי, אחר שעברו ל"ג יום, שהוא בסוד (תהלים קיט): "גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתֶיךָ", ג"ל דיקא, שהוא סוד ל"ג, שאז גלה רבי שמעון בן יוחאי את האידרא זוטא, ואנו שמחים מאד בשמחת ההלולא, שהשאר אחריו ברכה סודות התורה, שהם ספרי הזהר והתקונים, המגלים רזין וסתרי נסתרות, ועל-כן ל"ג בעומר הוא לשון גילה ושמחה, כמו שכתוב (משלי כג): "גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק", שהוא בחינת ג"ל, לשון גילה ושמחה, כי אין עוד שמחה משמחה זו בהתגלות רזי וסתרי נסתרות התורה הקדושה, ועל-כן נשאר עד קבלת התורה עוד טו"ב ימים, כי רבי שמעון בן יוחאי הנה התקון של תלמידי רבי עקיבא, שלא כבדו זה את זה, ועל-כן נסתלקו בימי העומר, ורבי שמעון בן יוחאי למד עם תלמידיו: "אֲנִן בְּחִבּוּתָא תְּלִיא", כי אנו צריכים להחזיק את עצמנו ביחד באהבה גדולה

מאד, ולכן לא בחנם שזו זכות גדולה מאד להיות אצל הציון הקדוש של רבי שמעון בן יוחאי ביום ההולא דילה, שאז מקבלים ממנו את המתנה הזאת לאהב את כל בר ישראל. וזה שנחלקו ימי הספירה לשני חלקים, בסוד ל"ב טו"ב, הינו עד ל"ג בעומר יש ל"ב ימים, שאז אדם צריך לצעק מעמק לבבו על תקון העצה, שלא יטעה את עצמו בזה העולם, ויזכה לתקון המשפט, שישפט את עצמו כמו שצריך, ומל"ג בעומר עד חג השבועות יש טו"ב ימים, שאדם צריך לעבוד הרבה מאד, שיהיה לו ל"ב טו"ב. וזה זוכים על-ידי שצועקים הרבה בימי הספירה, כדי לזכות לתקון המשפט, שלא יטעה את עצמו, וכן לא יטעה את אחרים, אלא תמיד יסתכל רק אליו יתברך.

ד.

וזה עקר בחינת תקון המשפט, כי העקר הוא המשפט, כי הכל נבראו רק בשביל הבחירה פדוע, שהכל נברא בשביל האדם. ועקר מעלת האדם, שגבה מהכל, אפלו ממלאכים ושרפים, הכל הוא מחמת שהאדם הוא בעל בחירה. ועקר הבחירה

הוא בשביל המשפט, כדי שהאדם הפשוט יקבל שכרו במשפט, ולא יאכל לעתיד בחנם נהמא דכסופא. ועל-כן יש פח גדול מאד להבעל בחירה כמובא. אבל משפט השם יתברך עמק עמק מאד, כי הוא יתברך אוהב צדקה ומשפט, כי על-פי דין ומשפט לבד, לא היה אפשר להתקיים העולם, על-כן הקדים מדת הרחמים, אבל אף-על-פי-כן בלא משפט כלל אי אפשר להתקיים העולם שנברא בשביל הבחירה, שכל העולמות תלויים בזה, על-כן צריך האדם לידע, שכל מה שעובר עליו בכל יום ויום כל ימי חייו, הכל בצדקה ובמשפט, בחסד וברחמים, כי ישר משפטיו יתברך, כי בחירתו היא דיקא באפן זה שמתנהג עמו בכל יום ויום, כי השם יתברך ברחמיו שקל בדעתו, שזה האדם עקר בחירתו כשיהיה עשיר מפלג, וזה האדם עקר בחירתו על-ידי עניות ודחקות גדולה, וכן בשארי ההרפתקאות שעוברים על בני-אדם, כל אחד כפי הבחירה שלו, שרוצים לבחן אותו מלמעלה, כל אחד כפי ענינו ושרש נשמתו, כי הכל בשביל הבחירה. ובזה טועים רב בני-אדם, שכל אחד אומר, אם היה לו פרנסה — היה עובד השם. ואם-כן לפי דבריו, הקדוש-ברוך-הוא בא,

חס ושלום, בטרוניא ועלילה עמו, שהוא רוצה
 שיעבד ויעסק בתורה, אף-על-פי שאינו יכל מחמת
 דחוק הפרנסה, ואם-כן הרי הוא מהרהר אחר
 משפטיו של השם יתברך, כאלו, חס ושלום, הוא
 יתברך מעות המשפט נגדו. וזה הפגם גדול ביותר,
 כי כשמהרהר אחר משפטיו של השם יתברך, זהו
 עקר בחינת פגם המשפט, שמשם באים כל
 הקלקולים. על-כן צריך כל החפץ באמת לחוס על
 עצמו, שיזהר מאד מלומר כדברים האלה, רק ידע
 ויאמין, שבחירתו תלויה דיקא באפן זה, שהשם
 יתברך מתנהג עמו. ויאמין שהכל לטובתו, ויהיה
 רגיל לומר (ברכות ס:): כל מה דעביד רחמנא לטב
 עביד; ובודאי יש הרהר, שדיקא על-ידי-זה הדחקות
 והיסורים והבלבולים יתקרב להשם יתברך. ואם
 קשה לו לקבל ולסבל היסורים והדחקות, יצעק
 ויתפלל להשם יתברך שיושיעו ויעזרהו, ובזה
 בעצמו יתקרב להשם יתברך ויעבדהו, כי השם
 יתברך מתאווה לתפלתם של ישראל. וכמו שכתוב
 (תהלים נ'): "וקראני ביום צרה אצלך ותכבדני",
 כי אין שום עצה ותחבולה נגד כל הצרות
 וההרפתקאות ודחקות וטרדת הפרנסה, העוברים
 על כל האדם בכל עת ועת, כי אם לצעק ולזעק

ולהתחנן לפני השם יתברך, ולבכות לפניו כתינוק
 הבוכה לפני אביו שימלא מחסורו. וכשילך בדרך
 זו ירויח תמיד הרבה רוח האמתי והנצחי; כי
 על-פירוב יפעל בבקשתו הרבה, כי השם יתברך
 שומע תפלת כל פה, וכמו שכתוב (תהלים קמה):
 "קרוב הוי"ה לכל קראיו לכל אשר יקראהו
 באמת". ואפלו אם לפעמים, חס ושלום, לא
 תתקבל תפלתו, כי זימנין דשמע זימנין דלא שמע,
 כמוכא בזהר (וירא קה:); על-כל-פנים הרויח, שקרב
 עצמו להשם יתברך על-ידי-זה, כי אין שום דבר
 שיקרב וידבק את האדם להשם יתברך כמו
 התפלה, שהיא עקר התחברות ודבקות של ישראל
 להשם יתברך, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק ב', סימן פד): דע, שעקר התחברות
 ודבקות להשם יתברך הוא על-ידי תפלה, כי
 התפלה היא שער, שדרך שם נכנסים להשם
 יתברך. ולכן כשאדם מרגיל את עצמו לבקש את
 הקדוש-ברוך-הוא כל מה שהוא צריך, ומשיח
 ומספר לפניו יתברך את כל לבבו וכל מה שעובר
 עליו, אפלו שלא יקבל כלום, על-כל-פנים אין
 שום דבור ושיחה ותפלה שהולך לריק, חס
 ושלום, כי כל דבור ודבור שאדם מדבר ומשיח

ומתפלל אליו יתברך, מדביקו אל האין סוף ברוך
 הוא, ואם יהיה חזק בזה ימים ושנים, ואפלו שינסו
 אותו בנסיונות קשים ומרים מאד, הוא לא יעזב
 את דרכו הטוב והפשוט, ויבוא ויתפלל אליו
 יתברך, הוא רק ירויח, שהוא בין כף מדבק את
 עצמו בו יתברך. אבל זה שאומר האדם: אם היה
 כף וכו', כפי שמדמה לעצמו וכו', אז הייתי עוסק
 בתורה וכו', אין זו עצה כלל, והוא פוגם בזה
 הרבה, שזה פגם המשפט, שזה מבלבל אותו,
 ועוקרו ממנו יתברך, ומעקם את לבבו. כי כל אחד
 צריך לבקש ממקום שהוא שם את השם יתברך,
 כמו שכתוב (דברים ד'): "ובקשתם משם את הוי"ה
 אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל
 נפשך", 'משם' דיקא, ממקום שאתה שם מכל מה
 שעובר עליך, הינו שאדם אסור לו להתיאש בשום
 פנים ואפן, אפלו שעובר עליו מה שעובר, ורואה
 שהולך הכל אתו הפך רצונו, עם כל זאת אל ייאש
 את עצמו מן הרחמים, אלא ידרש ויבקש את השם
 יתברך, 'משם' דיקא, הינו ממקום שהוא נמצא,
 ויהיה חזק בדעתו מאד מאד לא לעזב את עצמו
 בשום פנים ואפן.

ה.

וְזֶה עֵקֶר עֶסְקֵנוּ בִּימֵי הַסְּפִירָה, לְתַקֵּן בְּיוֹתֵר
 סוּד תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִתְחִיל
 מִתְחִלַּת הַתְּקוּן, שֶׁהוּא תְּקוּן הָאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי
 צַעֲקַת הַלֵּב מִמַּעֲמָקִים, כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר, שְׁכַל זְמַן
 שְׁלֹא נִתְקַן תְּקוּן הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט
 בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי גַם כָּל הַתְּקוּנִים הָרִאשׁוֹנִים אֵינָם
 בְּשִׁלְמוֹת. וְנוֹגֵעַ הַפָּגַם בְּכֻלָּם, עַל-כֵּן צְרִיכִין
 לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִתְחִלַּת הַתְּקוּן, שֶׁהוּא צַעֲקַת
 הַלֵּב מִמַּעֲמָקִים, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְעֲצוֹת עֲמָקוֹת, שֶׁמֵּהֵן
 גִּדְּלָה הָאֲמוּנָה, כִּי לְזַכּוֹת לְהִגִּיעַ לְכָל הַתְּקוּנִים
 שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה כְּלִי
 לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּחֵג הַשְּׁבוּעוֹת,
 צְרִיכִין עֲצוֹת הַרְּבֵה, עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת, עֲצוֹת עֲמָקוֹת
 מְאֹד. וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי צַעֲקַת הַלֵּב מִמַּעֲמָקֵי עֲמָקִים
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִרְחַם עָלָיו וְיִוָּשִׁיעוּ מִהֲרָה,
 וְיִשְׁפִּיעַ לוֹ עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת שְׂיִוָּכַל לְהַצִּיל נַפְשׁוֹ מִכָּל
 הַפָּגָמִים, שֶׁהֵם פָּגַם הָאֲמוּנָה וּפָגַם הַבְּרִית; כִּי עַל
 הַכֹּל צְרִיכִין עֲצוֹת עֲמָקוֹת מְאֹד, שִׁיִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכָּל
 זֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי הֵיכָר הָרַע מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם
 מְאֹד מְאֹד בְּפָגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא תְּאוּת נְאוּף,

להפילו במחשבות זרות והרהורים רעים
 והסתכליות רעות, עד שיבוא לידי חטאים גמורים,
 וכן מבלבל את כל אחד ואחד בקשיות ובספקות
 ובעקמומיות עליו יתברך, כאלו שהולכים עמו, חס
 ושלום, באכזריות, על-כן בימי הספירה, שהוא
 הכנה לקבלת התורה, שכלולה מכל התקונים, שאז
 מקבלים את כל המחין העליונים, דבקות באין סוף
 ברוך הוא, ומקבלים את כל המצוות שהם תרי"ג
 עטין, על-כן אז בימי הספירה אנו עוסקין בלצעק
 הרבה אליו יתברך, כדי לזכות לתקון המשפט,
 לידע ולהודיע כי כל המשפטים והדינים כלם
 מאתו יתברך, ובודאי צדיק הוי"ה וישר משפטיו,
 וחלילה להרהר אחריו יתברך, ואפלו שעובר עליו
 מה שעובר נגד רצונו, והוא רואה שאלו הרשעים
 הארורים מצליחים בדין, עם כל זאת עליו לסלק
 את דעתו לגמרי, ולהסתיר את עצמו בסתר צל
 כנפיו יתברך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן נה), ועל-ידי-זה לבסוף יהיה
 להרשעים מפלה גדולה מאד. ובפרט אלו
 המוסרים, שמוסרים את הצדיקים למלכות
 הרשעה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות
 ספירת העמר, סימן ג'): בספירת העמר יכולים להכניע

את המסור, וסימן: ל'ע'מ'ר' — ראשי תבות: מ'איגרא ר'מא ל'בירא ע'מיקתא, ובזה בעצמו ממתיקין הדינים והמשפטים. כי עקר סוד תקון המשפט הוא על-ידי תמימות, כי כל העקמומיות שיש בלב הרבה בני-אדם, שאומרים שאינם יכולים לעסק בעבודת השם יתברך, מחמת חסרון הפרנסה ושאר יסורים ומניעות, חס ושלום, כל זה נמשך מחמת שאי אפשר להבין דרכי השם, שהם צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו (ברכות ז.), שזאת הקשיה והמבוכה מבלבלת הרבה בני-אדם. ואפלו מי שאינו נכנס בקשיה זאת, אף-על-פי-כן כל הדבורים שרגילים אפלו הכשרים קצת לומר, שאינם יכולים לעסק בתורה, ולהתקרב להשם יתברך מחמת חסרון הפרנסה ושאר מניעות שיש לכל אחד ואחד, הכל נמשך ונשתלשל ממבוכה זאת, קלקול המשפט, שאינו יכול להבין למה צדיק ורע לו רשע וטוב לו. ועקר התקון לזה הוא רק תמימות ופשיטות, להשליך כל החכמות ולבלי להרהר אחריו יתברך כלל, ולידע ולהאמין, כי (הושע יד): "ישרים דרכי הוי"ה, צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם", ולהתגבר בכל מה שעובר עליו לחטף בכל יום איזה טוב כל מה שיוכל, כי

לית יום דלית בו טוב, כמובא בזהר (נשא קכג).
 ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'),
 שהצדיק הגדול, על-ידי גדל התמימות שלו,
 שמשליך כל החכמות כשמגיע לאיזון עבודה, אפלו
 חכמות גמורות הוא משליך ממנו, ועובד את השם
 יתברך בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות כלל,
 כמו עבד העובד את רבו, על-ידי-זה זוכה להשיג
 דרכי השם יתברך, שהוא צדיק וישר, ומבין למה
 צדיק ורע לו ורשע וטוב לו וכו', שזהו עקר תקון
 המשפט. וכל זה עבודת גדולי ומבחרי הצדיקים,
 שתמיד זורקים ומשליכים מעצמם את חכמתם
 הקדושה, ועובדים את הקדוש-ברוך-הוא
 בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות
 והשכלות כלל. ולכן הם זוכים בכל פעם להגיע
 למדרגות עליונות וגבוהות עד מאד בהשגות
 אלקות, וכן אפלו אנשים פשוטים, שאינם יכולים
 לזכות להשגה זאת, שלא יקשה להם שום קשיות
 למה צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, על-כל-פנים
 זוכין על-ידי התמימות שיאמינו באמונה שלמה,
 כי ישרים דרכי הוי"ה ומשפטיו אמת ברחמים. כי
 זה עקר שלמות האמונה, שיאמין בהשם יתברך
 באמונה חזקה, ולא יהרהר על משפטיו והנהגתו

כָּלֵל. וְזֶה (תהלים קיט): "דָּרַךְ אַמוֹנָה בְּחַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹיִתִּי", הִינּוּ שְׁתַּגִּיעַ הָאֲמוֹנָה עִם תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהָאֲמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה תָּבִיא אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יִקְשֶׁה שׁוֹם קְשִׁוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיֶה לְבָבוֹ עָקָם בְּעַקְמוּמִיּוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְזֶה מִמְּשִׁיכִין עַל-יַדִּי הַנִּפְתָּה הָעֵמֶר שְׁעוֹרִים, שְׁמַרְיִמִּין כָּל הַמִּשְׁפָּטִים וְהַדִּינִים לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְנִיפִין הָעֵמֶר, וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד, שֶׁזֶּה סוּד (תהלים עה): "כִּי אֶלְקִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים", שְׁמוֹדִיעִין שֶׁהַכֹּל מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לַהֲרַהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְזֶה בְּעַצְמוֹ מִמְּתִיקִין הַדִּינִים. וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְנַחֲוֹת סב.): מוֹלִיךְ וּמְבִיא כְּדֵי לְעַכֵּב רוּחוֹת רָעוֹת, מַעֲלָה וּמוֹרִיד כְּדֵי לְעַצֹר טְלָלִים רָעִים; שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַדִּינִים וְהַיִּסּוּרִים שְׁבָאִים מֵרוּחוֹת רָעוֹת וְחֶסְרוֹן הַפְּרָנְסָה שְׁבָא בְּטְלָלִים רָעִים, שְׁכָלָם נִמְתָּקִין וְנִתְבַּטְּלִין עַל-יַדִּי הַנִּפְתָּה הָעֵמֶר, עַל-יַדִּי שְׁמַאֲמִינִים כִּי צָדִיק הֵשֶׁם, שֶׁהוּא תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט.

ו.

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת סב.), שְׁבִימֵי הַסְּפִיָּרָה מֵתוֹ תִּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁלֹּא

הִיְתָה אֲהָבָה בֵּינֵיהֶם, הֵינּוּ שְׁלֹא כִּבְדוּ זֶה אֶת זֶה, שְׁזֶה פָּגַם הַמְּשַׁפֵּט, כִּי הַמְּשַׁפֵּט שְׁשׁוּפְטִים זֶה בֵּין זֶה, הוּא בְּשִׁבִיל אֲהָבָה וְשְׁלוֹם וּלְבַטֵּל הָרִיב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (זְכָרְיָה ח'): "מְשַׁפֵּט שְׁלוֹם שְׁפָטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם"; וְעַל-כֵּן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (ירושלמי נדרים, פָּרָק ט', הַלְכָה ד') עַל הַפָּסוּק (ויקרא יט): "וְאֲהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה; כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִקְרְאת מְשַׁפֵּט, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים יט): "מְשַׁפֵּט הַיְוִ"ה אֱמַת", שֵׁשׁ אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה, וְזֶה שֶׁהַזְהִינָה הַתּוֹרָה בַּפְּרָטִיּוֹת עַל אֲהַבַת הַגֵּר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים י'): "וְאֲהַבְתֶּם אֶת הַגֵּר", וְכֵן (ויקרא יט): "וְאֲהַבְתָּ לוֹ כְּמוֹךָ", כִּי הַגֵּר צָרִיף בְּיוֹתֵר לְתַקּוּן הַמְּשַׁפֵּט, שֶׁהוּא אֲהָבָה דְקַדְשָׁה, וְכֵן כָּל בְּעַל תְּשׁוּבָה שֶׁחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, הוּא בְּחִינַת גֵּר, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד); וְעַל-כֵּן תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שְׁפָגְמוּ בְּאֲהָבָה, שֶׁהוּא פָּגַם הַמְּשַׁפֵּט, עַל-כֵּן מֵתוּ בִּימֵי הַסְּפִירָה, שָׂאז עוֹסְקִין בְּתַקּוּן הַמְּשַׁפֵּט. וְהַתַּקּוּן שְׁלֵהֶם הָיָה עַל-יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי וְחַבְרִיּוֹ, שֶׁאָמַר "אַנֵּן בְּחַבִּיבוּתָא תִּלְיָא" לְתַקּוּן הָאֲהָבָה, שֶׁתְּהִיָּה תָּמִיד בֵּין הַתַּלְמִידִים אֲהָבָה, כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי עָסַק בְּיוֹתֵר בְּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, שֶׁהֵם כָּל סוּדוֹת הַקְּבֵלָה

שגלה, שכל זה הוא סוד קשור המרכבה, ששם שורה אהבה הקדושה, שזהו סוד תקון המשפט. ועל-כן הלוא דרבי שמעון בר יוחאי הוא בימי הספירה בל"ג בעומר, כי עקר תקון הספירה, הוא על-ידי קשור המרכבה, ששם הוא תקון המשפט, שרבי שמעון בר יוחאי עסק בזה.

ז.

וזו המעלה של אדם שזוכה לבוא אל ציון התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי, ובפרט בל"ג בעומר ביום ההלוא דליה, וכן הוא ענין גדול מאד להיות רגיל ללכת על קברי הצדיקים, שהוא דבר גדול מאד מאד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכך; כי הצדיקים אפלו אחר הסתלקותם עוסקים בתקון המשפט, ובפרט אלו שזוכים לבוא אל ציונם הקדוש, ושופכים שם את לבבם המר, וצועקים ובוכים על גדל עקמומיות לבבם, שמלאים קשיות וספקות אחריו יתברך, וצועקים מעמק הלב, וחוזרים בתשובה

שְׁלֵמָה עַל כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלוּלִים, אֲזִי הַצְּדִיקִים
הַקְּדוּשִׁים מִקְּשָׁרִים אוֹתָם אֶל הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה.
וְלִכֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לָבוֹא עַל קַבְרֵי צְדִיקִים,
וּלְבַקֵּשׁ שֵׁם רַחֲמִים רַבִּים מֵעַמֶּק הַלֵּב עַל תְּקוּן
הַמִּשְׁפָּט, שֶׁזֶה מֵה שׁוֹרְבָנוּ ז"ל הַזֵּהִירָנוּ לָבוֹא אֶל
צִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ, וְלִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְלוֹמַר שֵׁם אֶת
הָעֶשְׂרֵה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי',
שֶׁהֵם הָעֶשְׂרֵה מִיְּנֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם תְּקוּן הַבְּרִית,
כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רה),
כִּי עַל-יְדֵי פֶגֶם הַבְּרִית בָּאִים לְפָגֶם הַדַּעַת, שֶׁמִּשֵּׁם
נִמְשָׁכִים כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם עָלָיו
יִתְבַּרֵּךְ; כִּי כִּשְׂאָדָם הוּא פּוֹגֵם בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם מִחוּ וּדְעָתוֹ, וְהוּא מְלֵא
קְשִׁיּוֹת וְסִפְּקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה קֶלְקוּל
הַמִּשְׁפָּט, שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוֹלְכִים עִמּוֹ מְלַמְעָלָה שְׁלֵא
בְּמִשְׁפָּט וְצַדִּיק, שֶׁמִּשֵּׁם בָּא, שֶׁכָּל מִי שֶׁפֶּגֶם בַּבְּרִית,
הוּא מְלֵא קְשִׁיּוֹת וְסִפְּקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא
תָּמִיד שׁוֹרֵה בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת, וְצָרִים וּמְרִים לוֹ
הַחַיִּים, וּבְזֶה שְׁזוּכָה לָבוֹא אֶל צִיּוּן רַבָּנוּ ז"ל,
וְאוֹמַר שֵׁם אֶת הָעֶשְׂרֵה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגָּלָה
בְּשִׁבִיל תְּקוּן הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְתְּקוּן
הַמִּשְׁפָּט, שֶׁנִּתְיָשְׁבִים לוֹ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת, וְרוֹאֵה אֲשֶׁר

(דברים לב): "הצור תמים פָּעָלוּ כִּי כָּל הִרְכִּיו מִשְׁפָּט, אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא"; וזו מעלת השמחה שיש אצל קברו של התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי בל"ג בעומר, שאז הם ימי הספירה, ואז עוסקים בתקון המשפט. ולכן היא זכות גדולה מאד, לבוא דיקא אז אל ציונו הקדוש במרון, ולשפך שיח ותפלה אליו יתברך, שיזכה לתקון המשפט, שלא יהיו לו שום קשיות וספקות אחריו יתברך, שזה עקר הגאולה, כי כל זמן שיש לאדם עקמומיות וספקות וקשיות אחריו יתברך, זה עקר הגלות, כי מרים לו החיים מאד, ואינו מוצא את מקומו, כי מי שרחמנא לצלן, נכנס בקשיות ובספקות אחריו יתברך, לו לבו סחרחר, בבחינת (תהלים לח): "לבי סחרחר עזבני כחי ואור עיני גם הם אין אתי", ועל-כן כשזוכה לבוא בל"ג בעומר אצל ציון התנא הקדוש של רבי שמעון בן יוחאי במרון, אז נתקן אצלו המשפט, וזוכה אל ל"ב טו"ב, ומתנוצץ לו אור הגאולה העתידה, אשרי לו ואשרי חלקו!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!